

minekus

Buitengewoon!

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Inhoud

Duurzaamheidsambitie	3
1. Duurzaamheidsthema's	3
1.1 Klimaat	4
1.2 Milieu	4
1.3 Biodiversiteit	4
1.4 Circulariteit.....	5
1.5 Mens	5
2. Meerjarenplan	6

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Duurzaamheidsambitie

Natuurlijk heeft u een duurzaamheidsambitie. Wij ook! Met elkaar moeten wij er immers voor zorgen dat onze jeugd verder kan met onze planeet. Met elkaar dragen we de verantwoording hiervoor.

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is een oneindig proces dat inzet, transparantie en betrokkenheid vraagt.

De doelen die we nastreven veranderen in de tijd en met elke bedrijfsbeslissing. Wij zoeken hierbij naar haalbare stappen om onze maatschappelijke verantwoordelijkheid vorm te geven. Dit doen we op een manier die past bij de aard en omvang van onze organisatie, zodat ons duurzaamheidsbeleid onze medewerkers aanspreekt en aanmoedigt. Alleen dan heeft het kans van slagen.

Duurzaam ondernemen doen we samen. Samen met onze medewerkers en samen met u. Het ontwikkelen van verdere bewustwording en kennis op het gebied van duurzaam ondernemen is hierbij belangrijk. Onze duurzaamheidsambitie maakt daarom deel uit van ons kwaliteitssysteem, dat de basis vormt van onze bedrijfsvoering en is gebaseerd op het principe van continue verbetering.

1. Duurzaamheidsthema's

Bij alle activiteiten die de organisatie uitvoert is er een kans dat deze een of meer milieuthema's beïnvloeden. Zoveel mogelijk de risico's en kansen herkennen en tackelen is daarom belangrijk. We doen dit aan de hand van de volgende duurzaamheidsthema's:

- Klimaat
- Milieu
- Biodiversiteit
- Circulariteit
- Mens

De processen die binnen de organisatie voorkomen, verdelen we als volgt:

- Locatie (L), hieronder vallen alle ondersteunende faciliteiten op onze locatie zoals inzameling afval, schoonmaken machines, brandstofvoorziening, opslag materialen etc. maar ook reparatie- en onderhoudswerkzaamheden door de werkplaats.
- Handmatig werk (HW), hieronder vallen alle werkzaamheden die met de hand of met handgereedschappen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld schoffelen, grasmaaien, grondwerk of slootwerk.
- Machinaal werk (MW), hieronder vallen alle werkzaamheden die machinaal worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld met een kraan, grasmaaier, boot, bus of traktor.
- Kantoorwerk (KW), hieronder vallen alle werkzaamheden die door het kantoor worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld: inkoop materialen, administratieve en ondersteunende taken.

Alle processen hebben in meer of mindere mate invloed op de vijf duurzaamheidsthema's en zijn soms niet onder één thema te vatten omdat alle thema's met elkaar samenhangen. Gezien de overlap tussen de verschillende duurzaamheidsthema's kunnen de processen veelal onder meerdere thema's worden geplaatst. We hebben er echter voor gekozen dit niet te doen en vragen u zelf de maatregelen in de juiste context van het gehele bedrijfsproces te plaatsen en onze inspanningen te zien als een geheel en niet als op zichzelf staande acties.

Ons bedrijf is gecertificeerd volgens VCA**, ISO 9001, BRL Groenvoorzieningen en CO2-prestatieladder van Stichting Klimaatneutraal Aanbesteden en Ondernemen. De in deze normen gestelde eisen, zoals opgenomen in ons managementhandboek, worden niet nogmaals in ons meerjarenplan duurzaamheid genoemd. Toch kunnen ook deze eisen vaak in de

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

duurzaamheidscontext worden geplaatst. Ook thans geldende wet- en regelgeving hebben we in dit document buiten beschouwing gelaten. Graag merken wij op dat het geheel aan eisen volgens genoemde certificeringen en wet- en regelgeving voor ons een leidraad is voor de manier waarop we invulling geven aan onze activiteiten.

1.1 Klimaat

Het thema klimaat is vooral gericht op het tegengaan van klimaatverandering. Hierin speelt CO₂-reductie een grote rol. Ook het werken aan klimaatadaptatie valt hieronder (maatregelen die nodig zijn bij een veranderend klimaat, waaronder waterberging).

Sinds 2013 werken we actief aan het verminderen van de CO₂-uitstoot van ons bedrijf. Dat doen we volgens de CO₂-prestatieladder van Stichting Klimaalneutraal Aanbesteden en Ondernemen. Op dit moment is ons bedrijf volgens niveau 3 gecertificeerd (CO₂-bewust certificaat). We gaan daarom in dit document niet verder op CO₂-reductie in.

Wel benoemen we hier graag dat de grootste CO₂-reductie voor ons bedrijf is behaald door het afnemen van groene energie in de vorm van NL zon en NL wind en het toepassen van HVO100* in onze machines. Doelstelling is om in 2023 zonnepanelen te plaatsen op onze loodsen die ruimschoots voorzien in onze eigen energiebehoefte.

1.2 Milieu

Het thema milieu is vooral gericht op het tegengaan van milieuverontreiniging. Denk hierbij aan stikstofuitstoot, luchtverontreiniging door vrijkomende stoffen of gassen, bodemverontreiniging door gebruik van schadelijke stoffen en pesticiden, trillingen, lichtvervuiling, geluidoverlast etc. Ook het verminderen van watergebruik valt hieronder. Milieubescherpende maatregelen leiden tot bescherming van de biodiversiteit.

Om milieuverontreiniging te voorkomen en/of te verminderen hebben nemen wij maatregelen zoals het toepassen van lekbakken, afvalscheiding, het gebruik van een wasplaats met slibvangput, afvoeren afgewerkte olie naar erkend verwerker, gebruik van Adblue in een aantal machines etc.

In ons meerjarenplan vindt u naast deze maatregelen ook onze doelstellingen voor in de nabije toekomst.

1.3 Biodiversiteit

Door het uitsterven steeds meer plant- en diersoorten neemt de biodiversiteit af. Maar biodiversiteit is de basis van al het leven op aarde. Daarom vinden we het belangrijk onze bijdrage te leveren aan het herstel van biodiversiteit. Om deze reden zijn er al meerdere initiatieven binnen het bedrijf die zorgen voor een positieve bijdrage aan de natuur.

Zo wordt al een aantal jaar geen gebruik meer gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen binnen het werk of binnen de organisatie.

In juli 2022 realiseerden we een bijenstal op onze locatie. Een lokale imker verzorgt hier zijn bijenvolken en geeft in de zomermaanden imkercursussen op onze locatie. De bij zorgt voor bestuiving van verschillende planten, hetgeen essentieel is voor de biodiversiteit.

Gefaseerd maaien is goed voor de biodiversiteit. Deze vorm van maaien zorgt dat er een deel van het gras blijft staan zodat altijd een gedeelte bloemen, kruiden en insecten gespaard blijft.

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Natuurlijk bepaalt een opdrachtgever het maabeleid, maar wij zien het als onze taak te adviseren met oog voor het vergroten van de biodiversiteit.

1.4 Circulariteit

Het thema circulariteit is gericht op het beperken van grondstoffenverbruik. Het stimuleren van een circulaire economie door een zo hoogwaardig mogelijk hergebruik en het voorkomen en/of beperken van afval en verspilling. Uitgangspunt hierbij is dat alle grondstoffen van waarde zijn. Ook het gebruik van biobased producten hoort hierbij.

1.5 Mens

Het thema mens is gericht op een duurzame inzet van het eigen personeel en het stimuleren van arbeidsparticipatie (social return) en een inclusieve, diverse samenleving.

Hoe gaat het bedrijf om met haar personeel en hoe presteert zij op het gebied van sociale en maatschappelijke betrokkenheid? Thema's die hier van belang zijn: respect en vertrouwen, diversiteit, discriminatie, medezeggenschap, scholing, veiligheid en gezondheid etc.

Het waarderen en behouden van personeel is belangrijk. Zeker in deze sector waar een duidelijke terugloop is te zien in de toestroom van correct geschoold personeel. Daarom is het belangrijker dan ooit om de medewerker te binden en te boeien.

Oog hebben voor de medemens en de medewerkers. We bieden de medewerker een veilige werkomgeving, niet alleen qua werkzaamheden maar ook qua persoonlijke contacten en persoonlijke ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende ruimte is voor opleiding en ontwikkeling en inspraak en overleg. Daarnaast is begrip hebben voor en meeleven met de thuissituatie en het bevorderen van een duurzame inzetbaarheid van medewerkers belangrijk. Al deze factoren bevorderen immers het welzijn van de medewerker.

Inclusieve organisatie

Als organisatie hechten wij veel waarde aan het zijn van een inclusieve organisatie. Hiermee bedoelen wij dat iedereen gelijkwaardig is en wordt beoordeeld op kennis en kunde. Dit geeft iedereen de mogelijkheid zich op een gelijkwaardige manier te kunnen ontwikkelen binnen de organisatie.

Omdat onze medewerkers ons bedrijf maken, vinden we het belangrijk een fijn bedrijf om voor te werken zijn! Ons bedrijf moet een plek zijn waar medewerkers "vertrouwen hebben in de mensen voor wie ze werken, trots zijn op wat ze doen, en plezier hebben met de collega's met wie ze samenwerken". Eerlijkheid en respect zijn daarbij van onmiskenbaar belang.

I.1 Arbo en scholing

Alle medewerkers worden in de gelegenheid gesteld een medische controle te ondergaan bij de Arbodienst, danwel gratis gebruik te maken van het gezondheidskundig spreekuur. Onze medewerkers hebben voldoende mogelijkheden om opleidingen of bijscholingscursussen te volgen en zich te ontwikkelen.

I.2 Leer-/werkplekken en social return

Reguliere leer-/werkplekken

Praktijkervaring is onmisbaar in een beroepsopleiding. Ook wij willen eraan bijdragen dat leerlingen voldoende ervaring op kunnen doen, om zo beter een passende keuze voor hun verdere loopbaan te kunnen maken. Ons bedrijf is daarom SBB-erkend leerbedrijf. Leerlingen kunnen bij ons, onder begeleiding van onze praktijkopleider, de praktische kant van hun opleiding ervaren.

Leer-/werkplekken Praktijkcollege

Naast stageplaatsen voor leerlingen uit het reguliere onderwijs, bieden we stageplaatsen voor leerlingen van het Praktijkcollege in de regio. Het Praktijkcollege helpt jongeren zich voor te bereiden op werken, wonen, vrije tijd en burgerschap. Deze jongeren hebben veelal moeite met

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

leren of hebben een moeilijke thuissituatie. Wij dragen hieraan graag ons steentje bij. Hiernaast stellen we ons bedrijf beschikbaar voor bedrijfsbezoeken voor leerlingen van het Praktijkcollege.

Social return

Op ons bedrijf is voldoende ruimte voor inzet van social return.

2. Meerjarenplan

Hieronder ons meerjarenplan duurzaamheid. Bij elke maatregel is aangegeven of de maatregel al in werking is, of dat de maatregel gepland is, met bijbehorende plandatum. Ook is bij elke maatregel beschreven op welk duurzaamheidsthema en welke processen deze betrekking heeft.

Om blijvend de aandacht te vestigen op duurzaamheid wordt hiervoor structureel aandacht gevraagd op het digibord. Daarnaast brengen we dit onder de aandacht in berichtjes op social media.

De directie onderschrijft dit meerjarenplan duurzaamheid en stelt voldoende (financiële) middelen beschikbaar voor uitvoering hiervan. Jaarlijks wordt het meerjarenplan bijgesteld en geëvalueerd.

Tot slot houden we ons gaarne aanbevolen voor suggesties ter verbetering of aanvulling van ons duurzaamheidsbeleid. Duurzaamheid doen we samen!

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Maatregel	Proces	Effect	Actie door	Datum gepland	Datum gereed
Klimaat					
Lampen vervangen door LED in kantoren en werkplaatsen	L	Minder energieverbruik door gebruik LED-verlichting			2022
Lampen vervangen door LED in open buitenloods	L	Minder energieverbruik door gebruik LED-verlichting	GW	12-2023	
Aanbrengen zonnepanelen op loodsen	L	Hiermee willen we 100% van de energie die de organisatie nodig heeft, zelf duurzaam opwekken.	GW	12-2023	
Plaatsen laadpaal op de locatie	L	Verlagen CO2-uitstoot			2022
CO2-reductie/verkleinen footprint door CO2-bewust certificering	Alle	Verkleinen footprint			2013
Gebruik elektrisch handgereedschap (muv kettingzagen)	HW	Verlagen CO2-uitstoot	GW	continu	continu
Gebruik elektrische kettingzagen	HW	Verlagen CO2-uitstoot	GW	12-2024	
Aanschaf van keet met zonnepanelen	HW MW	Bij grote projecten (langer dan twee weken) wordt er gebruik gemaakt van een keet met zonnepanelen ter voorkoming van CO2-uitstoot	GW	12-2024	
Vervanging 2.000 liter tank voor 20.000 liter tank	MW	Verlagen CO2-uitstoot door minder transportbewegingen brandstofleverancier			2013
Gebruik HVO100* 10% van het brandstofverbruik	MW	Verlagen CO2-uitstoot met 90% ten opzichte van fossiele diesel			2020
Gebruik HVO100* 20% van het brandstofverbruik	MW	Verlagen CO2-uitstoot met 90% ten opzichte van fossiele diesel	GW	12-2023	
Gebruik HVO100* 100% van het brandstofverbruik	MW	Verlagen CO2-uitstoot met 90% ten opzichte van fossiele diesel	GW	2030	
Aanschaf elektrische auto en hybride auto	alle	Verlagen CO2-uitstoot			2021
Aanschaf 2 elektrische busjes	alle	Verlagen CO2-uitstoot	GW	12-2024	
Milieu					
Gebruik wasplaats voor het reinigen van machines	L	Het reinigen van machines op de wasplaats voorkomt dat olie-, vuil- en dieselresten in het milieu terecht komen, deze blijven achter in de slijpvangput			2005
Toepassen van biologisch afbreekbare zeep in de wasplaats	L	Voorkomen van milieuverontreiniging door toepassing van biologische schoonmaakmiddelen	GW	continu	
Opslag regenwater voor gebruik op wasplaats	L	Beperken drinkwaterverbruik	GW	12-2024	

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Maatregel	Proces	Effect	Actie door	Datum gepland	Datum gereed
Opslag (afgewerkte) olie in vaten op lekbak	L	Voorkomen van bodemverontreiniging			2005
Afvoeren afgewerkte olie door erkend verwerker	L	Voorkomen van milieuverontreiniging			2005
Verzamelen en apart afvoeren oliehoudend afval	L	Voorkomen van milieuverontreiniging			2005
Sensor op buitenverlichting	L	Tegengaan van lichtvervuiling. Door de sensor gaat het buitenlicht alleen aan bij beweging			2020
Verlichting in kantoren uit in de avond	L	Tegengaan van lichtvervuiling. Kantoren en loodsen zijn in de avond donker			2015
Afval gescheiden afvoeren	L	Minder milieubelasting door afvalscheiding in bouw- en sloopafval, schoon hout, schoon puin, ijzer en metalen, plastic, papier en restafval	GW	continu	
Gebruik biologisch afbreekbaar maaidraad	HW	Voorkomen dat plasticdeeltjes in het milieu terecht komen	GW	08-2023	
Niet toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen	HW	Voorkomen van milieu-/bodemverontreiniging en vergroten biodiversiteit			2015
Afname/toepassen planten/bomen van toeleveranciers met duurzaamheidsambitie	HW	Beperken milieu-impact	GW	continu	
Afname/toepassen FSC/PEFC*** hout	HW MW	Beperken milieu-impact	GW	continu	
Bij werkzaamheden als maaien of baggeren op de kant eerst zwerfafval ruimen	MW	Voorkomen dat afval- en plasticdeeltjes in het milieu terecht komen	GW	continu	
Gebruik van Adblue** in vier machines	MW	Realiseren van schonere uitlaatgassen			2019
Gebruik van Adblue** in zes machines	MW	Realiseren van schonere uitlaatgassen	GW	12-2023	
Beperken gevolgen olie-incident door gebruik olieboom	MW	Door gebruik van olieboom blijft incident-locatie beperkt.	GW		Feb23
Biodiversiteit					
Realiseren bijenstal	L	Op onze locatie realiseerden we een bijenstal. Een lokale imker verzorgt de bijen en geeft imkerkursussen op onze locatie. De bij bestuift bomen en planten en dat is onmisbaar voor de biodiversiteit	GW		2022
Takkenril maken van afgewaaid takken	L	Afgewaaid takken niet langer afvoeren maar gebruiken voor het maken van een takkenril op het terrein als schuilmogelijkheid voor dieren en insecten	KAM	continu	
Niet toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen	HW	Voorkomen van milieu-/bodemverontreiniging en vergroten biodiversiteit			2015
Medewerkers instrueren in het herkennen van exoten	HW MW	Alertheid op en herkennen van exoten en de locatie hiervan melden bij opdrachtgever zodat de exoot kan worden verwijderd, dit voorkomt dat exoten uitbreiden en dat vergroot de biodiversiteit	KAM	12-2023	
Circulariteit					

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Maatregel	Proces	Effect	Actie door	Datum gepland	Datum gereed
Toepassen pneumatische vetpomp in 60-litervat i.p.v. losse vetpatronen	L	Beperking van afval omdat minder plastic vetpatronen nodig zijn	GW	continu	2011
Leverancier vragen gebruik te maken van retourpallets	L	Beperking van afval	GW	continu	
Gebruiken van eigen zaagsel voor het absorberen van gelekte olie en stoffen	MW L	De maatregel zorgt ervoor dat we geen uitstoot extra creëren voor transport omdat het zaagsel door werk op de werf vrijkomt.	KAM	12-2023	
Toepassen 'plant zonder pot' of planten met biologisch afbreekbare potten	HW	Indien mogelijk planten zonder pot of planten met biologisch afbreekbare pot bestellen ter beperking van afval	GW	continu	
Gebruik biologisch afbreekbare gietranden en drainage bij het planten van een boom (mits OG daarmee accoord is)	HW MW	Het gebruik van biologisch afbreekbaar materiaal zorgt ervoor dat er geen plastic of kunststof in het milieu terecht komt en dat het materiaal later niet hoeft te worden afgevoerd	GW	continu	
Watertemperatuur meten in de zomer bij werkzaamheden maaiboot	MW	Bij warmte ontstaat er relatief snel zuurstofgebrek in het water door vertroebelingtoename van de maaiboot. Door het monitoren van de watertemperatuur wordt dit voorkomen	JS	07-2023	
In kaart brengen flora en fauna met bedrijfsbrede Gis-kaart	MW	Beperken van verstoring flora en fauna door registratie op Gis-kaart die voor alle medewerkers inzichtelijk is	JS	12-2023	
Realiseren circulair depot	Alle	In een circulair depot kunnen materialen worden opgeslagen met als doel deze later op een ander eigen project of project van anderen te hergebruiken. Dit zorgt ervoor dat materialen worden hergebruikt en vermindert afval	GW	12-2023	
Mens					
Aanschaf AED-apparaat	L	Hulp aanwezig bij noodgevallen	KAM	continu	
Opleiding/instructie	L	Ontwikkeling kennis en kunde	KAM	continu	
Registratie stagemarkt	L	Aanbieden leer-/werkplekken	GW	continu	
Machinist inspraak geven bij aanschaf machine	MW	Tevreden medewerker	GW	continu	

Buitengewoon! duurzaam

Meerjarenplan duurzaamheid, een oneindig proces.....

Voetnoten:

*HVO100 is niet fossiele brandstof. De afkorting staat voor 'Hydrotreated Vegetable Oil'. HVO wordt gemaakt van plantaardige oliën, afval en restoliën en vetten, zoals afgewerkt frituurvet. HVO kan zowel zuiver worden gebruikt (100% concentratie), als in elke verhouding met bijvoorbeeld fossiele diesel. Zo bestaat HVO20 uit 20% HVO en 80% fossiele diesel. Wij gebruiken HVO100, dat wil zeggen HVO in zijn puurste vorm. Deze diesel voldoet aan de EN15940-specificatie voor parafinische dieselbrandstof, wat de kwaliteit van de diesel bevestigt.

**Adblue is de gedeponeerde handelsnaam voor AUS32, een 32,5%-oplossing van ureum in gedemineraliseerd water. Toevoeging van Adblue aan het brandstofsysteem van een machine zorgt ervoor dat de uitlaatgassen schoner worden. Het middel wordt in de hete uitlaatgassen ingespoten vóór een speciale katalysator. De bij de verbranding gevormde stikstofoxiden worden zo omgezet in stikstof en water. Het verbruik van Adblue is 3 tot 5% van het dieselvebruik. Wij passen momenteel in vier traktoren Adblue toe. Dat is in ca. 25% van ons machinepark.

***FSC/PEFC - We passen zoveel mogelijk duurzaam geproduceerd (FSC/PEFC) hout toe. Deze keurmerken geven aan dat het hout afkomstig is uit een verantwoord beheerd bos. Dit staat garant voor een ecologisch en sociaal verantwoorde manier van houtproductie op een economisch haalbare wijze.